

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง วิธีสุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สตรีมุสลิมที่สมรสแล้วในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล จำนวน 721 คน¹

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สตรีมุสลิมที่สมรสแล้ว โดยศึกษาสตรีมุสลิมที่มีสถานภาพเป็นภรรยาอยู่ หรือสตรีมุสลิมที่ขาดจากการสมรสแล้ว ในแต่ละครอบครัวจำนวน 260 คน ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane', 1973 : 727-728) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

เมื่อ N = 721

e = 0.05

เมื่อแทนค่า จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{721}{1 + 721(0.05)^2}$$

¹ อ้างแล้วหน้า 10

$$= 257.27$$

ผู้วิจัยขอปัดเป็นเลขกลม = 260

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ 260 คน

3.1.3 วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสุ่มตำบลใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากตำบลทั้งหมดจาก 13 ตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ได้ 2 ตำบล จากตำบลที่อยู่ในเขตเทศบาล คือ ตำบลสระบัว ตำบลจะบังติกอ และ 2 ตำบล จากตำบลที่อยู่ในเขตชนบท คือ ตำบลคลองมานิง ตำบลปยุต

ขั้นที่ 2 การสุ่มชุมชนใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากชุมชนทั้งหมดจาก 18 ชุมชน ในแต่ละตำบลในเขตเทศบาลที่สุ่มได้ ในขั้นที่ 1 ตำบลละ 1 ชุมชน ดังนั้นได้ชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งหมด 2 ชุมชน

ขั้นที่ 3 การสุ่มหมู่บ้านใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากหมู่บ้านทั้งหมดจาก 8 หมู่บ้าน ในแต่ละตำบลในเขตชนบทที่สุ่มได้ ในขั้นที่ 1 ตำบลละ 1 หมู่บ้าน ดังนั้นได้หมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งหมด 2 หมู่บ้าน

ขั้นที่ 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากชุมชน/หมู่บ้านที่สุ่มได้ ในขั้นที่ 2 และ 3 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายชื่อตำบล ชุมชน/หมู่บ้าน จำนวนประชากร และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ตำบล	ชุมชน / หมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
สระบัว	ชุมชนปะการอ	172	62
จะบังติกอ	ชุมชนตะลุโบะ	154	56
	รวมในเขตเทศบาล	326	118
คลองมานิง	บ้านคลองมานิง	146	52
ปยุต	บ้านสูงกาลิ	249	90
	รวมในเขตชนบท	395	142
รวมทั้งหมด		721	260

จากตารางที่ 1 การคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการในแต่ละชุมชน ผู้วิจัยได้คำนวณโดยใช้วิธีการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ จากสูตรการกระจายตามสัดส่วน (นิยม ปราคำ, 2517 : 167) ดังนี้

$$nh = \left(\frac{Nh}{N} \right) n$$

โดยที่	nh	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการในแต่ละชุมชน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ต้องการศึกษา เท่ากับ 260 คน
	Nh	แทน	จำนวนประชากรในแต่ละชุมชน
	N	แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด เท่ากับ 721 คน

3.2 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) แบบเก็บข้อมูลครั้งเดียว (Crosssectional Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของสตรีมุสลิมในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยมีแบบแผนการวิจัย รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แบบแผนการวิจัย

คุณลักษณะที่ศึกษา	เครื่องมือในการวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
1. ศึกษาลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของสตรีมุสลิม	1. แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม	1. สตรีมุสลิมในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	1. หาค่าร้อยละ (Percentage)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

คุณลักษณะที่ศึกษา	เครื่องมือในการวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
2. ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจด้านศาสนาเกี่ยวกับการคุมกำเนิดของสตรีมุสลิม	1. แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับความรู้ความเข้าใจด้านศาสนาเกี่ยวกับการคุมกำเนิด	1. สตรีมุสลิมในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	1. หาค่าร้อยละ (Percentage)
3. ศึกษาทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของสตรีมุสลิม	1. แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการคุมกำเนิด 2. แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการคุมกำเนิด	1. สตรีมุสลิมในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	1. หาค่าร้อยละ (Percentage) 2. หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) 3. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standara Deviation)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

คุณลักษณะที่ศึกษา	เครื่องมือในการวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
<p>4. เปรียบเทียบทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของสตรีมุสลิม จำแนกตามลักษณะทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม และระดับความรู้ความเข้าใจด้านศาสนาเกี่ยวกับการคุมกำเนิด</p>	<p>1. แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม</p> <p>2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับความรู้ความเข้าใจด้านศาสนาเกี่ยวกับการคุมกำเนิด</p> <p>3. แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการคุมกำเนิด</p>	<p>1. สตรีมุสลิมในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี</p>	<p>1. เปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)</p> <p>2. เปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test)</p> <p>3. ทดสอบความแตกต่างรายคู่ เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ในข้อ 2 โดยใช้วิธีของเซฟเฟ้ (Sheffe's method)</p>

3.3 เครื่องมือในการวิจัย

3.3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยศึกษาค้นคว้าจากการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ สถานภาพการสมรส อายุตอนสมรสครั้งแรก ระยะเวลาการสมรส ระดับการศึกษาด้านศาสนา ระดับการศึกษาด้านสามัญ อาชีพของภรรยา อาชีพของสามี รายได้ของครอบครัว จำนวนบุตรที่มีชีวิต จำนวนบุตรที่ต้องการ และลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจด้านศาสนาเกี่ยวกับการคุมกำเนิดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบสอบถามในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 34 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการคุมกำเนิด จำนวน 4 ข้อ

เกณฑ์ในการให้คะแนนของเครื่องมือ

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางศาสนาเกี่ยวกับการคุมกำเนิด มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ทราบ	ให้คะแนนเท่ากับ	2
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนนเท่ากับ	1
ไม่ทราบ	ให้คะแนนเท่ากับ	0

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการคุมกำเนิด มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ข้อความด้านบวก

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนเท่ากับ	5
เห็นด้วย	ให้คะแนนเท่ากับ	4
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนนเท่ากับ	3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนเท่ากับ	1

ข้อความด้านลบ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนเท่ากับ	1
เห็นด้วย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนนเท่ากับ	3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนนเท่ากับ	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนเท่ากับ	5

3.3.2 การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Pre-test) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง นั่นคือ สตรีมุสลิมในเขตเทศบาล คือ ตำบลอานาเรฐ ชุมชนอานาเรฐ จำนวน 15 คน และในเขตชนบท คือ ตำบลบาราเฮาะ หมู่บ้านสะนิง จำนวน 15 คน เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้ถูกต้อง โดยนำผลของข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 จากนั้นจึงนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล**3.4.1 แหล่งของข้อมูล**

3.4.1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยศึกษาอัลกุรอาน อัลหะดีษ เอกสารเกี่ยวกับการคุมกำเนิดและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของสตรีมุสลิมในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยใช้แบบสอบถาม

3.4.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

3.4.2.2 ผู้วิจัยได้ศึกษากลุ่มตัวอย่าง โดยศึกษาข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ที่ว่าการอำเภอเมืองปัตตานี สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง เทศบาลเมืองปัตตานี ประชาชนชุมชนปะการังและประชาชนชุมชนตะลุโบะ

3.4.2.3 ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.4.2.4 ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

3.4.2.5 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

3.4.2.6 ผู้วิจัยนำผลการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความเรียบร้อย ความถูกต้องสมบูรณ์ในการลงข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows ซึ่งมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ ดังนี้

3.5.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านศาสนาเกี่ยวกับการคุมกำเนิดของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลของระดับความรู้ความเข้าใจ โดยแบ่งเป็น 3 ระดับตามคะแนนที่ได้ ซึ่งมีคะแนนเต็ม 40 คะแนน ดังนี้

คะแนน	ความหมาย
0-13 คะแนน	มีความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำ
14-27 คะแนน	มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง
28-40 คะแนน	มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง

3.5.3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผล แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของเบสท์ (Best, 1981 : 184-185) ดังนี้

<u>ค่าคะแนนเฉลี่ย</u>	<u>ความหมาย</u>
4-50 – 5.00	มีทัศนคติในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.50 – 4.49	มีทัศนคติในระดับเห็นด้วย
2.50 – 3.49	มีทัศนคติในระดับไม่แน่ใจ
1.50 – 2.49	มีทัศนคติในระดับไม่เห็นด้วย
1.00 – 1.49	มีทัศนคติในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.5.4 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชุมชนที่อยู่อาศัย ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย อายุ สถานภาพทางการสมรส อายุตอนสมรสครั้งแรก ระยะเวลาการสมรส จำนวนบุตรที่มีชีวิต จำนวนบุตรที่ต้องการ ระดับการศึกษาด้านศาสนา ระดับการศึกษาด้านสามัญ อาชีพ อาชีพของสามี รายได้ของครอบครัว และระดับความรู้ความเข้าใจด้านศาสนาเกี่ยวกับการคุมกำเนิด วิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบดังนี้ 1) เปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) 2) เปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) และทดสอบความแตกต่างด้วยการเปรียบเทียบพหุคูณ โดยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ้ (Sheffe's method)

3.5.5 ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง นำมาสรุปโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและจัดกลุ่มความคิดเห็น โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตัวย่อและสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้ตัวย่อและสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

N	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	=	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean)
S.D.	=	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	=	สถิติทดสอบ t (t-test)

df	=	องศาอิสระในการคำนวณตัวแปร (Degree of Freedom)
SS	=	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	=	ค่ากำลังสองเฉลี่ย (Mean Squares)
F	=	ค่าสถิติ F (F-test)
Sig	=	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
P	=	ความน่าจะเป็นในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Probability)
<	=	น้อยกว่า
>	=	มากกว่า
*	=	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	=	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
***	=	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001